

2000-01-20

L-84/99

Luftfartsverket

601 79 NORRKÖPING

**Rapport RL 2000:01**

---

Statens haverikommission har undersökt en olycka som inträffade den 1 september 1999, i Fjärås, N län, med en flygskärm av typ Apco 27.

Statens haverikommission överlämnar härmed enligt 14 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor en rapport över undersökningen.

Olle Lundström

Monica J Wismar

ISSN 1400-5719

**Rapport RL 2000:01****L-84/99**

Rapporten färdigställd 2000-01-20

<i>Luftfartyg: typ</i>	<b>Flygskärm</b> , Apco 27, klass DHV 1 (skolskärm)
<i>Ägare/Innehavare</i>	<i>Ej namn i internetutgåvan / webmaster</i>
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	1999-09-01, ca kl. 18.00 i dagsljus <i>Anm:</i> All tidsangivelse avser svensk sommartid (SST) = UTC + 2 timmar
<i>Plats</i>	Fjärås, N län, (pos 5727N 1211E; ca 100 m över havet)
<i>Typ av flygning</i>	Backglidning
<i>Väder</i>	Enligt SMHI:s analys: vind omkring sydväst ca 5 knop, sikt >10 km, inga moln under 5 000 fot, temp./daggpunkt +18/+10 °C, QNH 1020 hPa
<i>Antal ombord: besättning</i>	1
<i>passagerare</i>	–
<i>Personskador</i>	Allvarliga
<i>Skador på luftfartyget</i>	Inga
<i>Andra skador</i>	Inga
<i>Föraren:</i>	
<i>ålder, certifikat</i>	39 år, ingen behörighet
<i>total flygtid</i>	Okänd

Olyckan har undersökts av Statens haverikommission (SHK) som företrätts av Olle Lundström, ordförande, och Monica J Wismar, operativ utredningschef.

SHK har biträtts av Jörgen Hammer som operativ och teknisk expert och Ulf Nylöf som medicinsk expert.

Undersökningen har följts av Luftfartsverket genom Klas-Göran Bask.

**Händelseförlopp m.m.**

Föraren hade lånat en skärm och skulle pröva på att flyga (backglida) nedför en mindre backe i Fjärås. Han hade tagit på sig selen och lagt ut skärmen bakom sig för start. Därefter sprang han nerför backen och drog upp skärmen som snabbt kom upp i flygande läge. Föraren lättade från marken och satte sig i selen. Kort därpå kollapsade skärmen och föraren föll till marken från 1–2 meters höjd. Han slog i hårt sittande i selen.

Efter nedslaget hade han smärtor i ryggen och fördes till Varbergs sjukhus, där man kunde konstatera att han ådragit sig en komprimerad krossfraktur på en ryggkota (Th 11) med ett benfragment i ryggmärgskanalen.

Föraren, som var utrustad med hjälm och kängor men inget ryggskydd, saknade utbildning i skärmflygning.

Det förekommer en missuppfattning bland tilltänkta förare att det skulle vara fritt fram att bedriva flygning med flygskärm eftersom denna flygform

inte är reglerad i Bestämmelser för Civil Luftfart (BCL). Genom ett avtal mellan Luftfartsinspektionen och Svenska Skärmflygförbundet (SSFF), tecknat i november 1999, delegerar inspektionen tillsynsansvaret för skärmflygverksamheten till SSFF och föreskrifter är under utarbetande till BCL. Avtalet träder i kraft när föreskrifterna införts i BCL. Till dess tillämpas i praktiken SSFF:s egna föreskrifter, redovisade i ”SSFF Föreskrifter och Definitioner för Skärmflygning”.

### **Utlåtande**

Olyckan orsakades av att flygskärmen haft för låg fart och därmed för litet inre tryck när föraren satt sig i selen, varvid skärmen kollapsade. Bidragande var förarens bristande kunskap om skärmflygning.

---

*SHK undersöker olyckor och tillbud från säkerhetsynpunkt. Syftet med undersökningarna är att liknande händelser skall undvikas i framtiden. SHK:s undersökningar syftar däremot inte till att fördela skuld eller ansvar.*